

2023-03-07

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2022-00958

Motion – Instifta Svindersvikens naturreservat

Inkom den 17 oktober 2022 av Lina Olsson och Konstantin Irina (NL)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta följande.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige noterar att det finns flera svårigheter med att utreda och inrätta ett sammanhängande naturreservat i Svindersviken utifrån bland annat pågående projekt för gång- och cykelbro mellan Henriksdalsberget och Alphyddan, ny Östlig förbindelse och riksintresse för väg 222 och dess koppling till ny Östlig förbindelse, pågående projekt i Centrala Nacka och markägoförhållandena inom området. Samtidigt noteras att det redan finns ett visst skydd av natur- och kulturvärden i området. Mot bakgrund av detta avslår kommunfullmäktige motionen. Motionen är med detta färdigbehandlad.

Sammanfattning

I motionen ”Instifta Svindersvikens naturreservat” föreslås kommunfullmäktige att utreda förutsättningar för att instifta ett gemensamt naturreservat kring Svindersviken, inklusive mark och ägarförhållanden, naturvärden, kulturvärden, riksintressen och att föreslå en lämplig avgränsning av naturreservatet samt riktlinjer för skötsel och reservatsföreskrifter

Den samlade bedömningen är att det av flera skäl inte är lämpligt att utreda vidare förutsättningarna för att inrätta ett gemensamt naturreservat kring Svindersviken utifrån bland annat Östlig förbindelse och pågående projekt för gång- och cykelbro mellan Henriksdalsberget och Alphyddan. Området har många olika markägare och flera av dessa har begränsat intresse av att ändra befintlig markanvändning. Om dessa inte inkluderas i naturreservatet skulle reservatet bli fragmenterat och därmed få begränsad nytta. Kommunens framtagande av nya detaljplaner inom bland annat de fastigheter som kommunen äger skulle även kunna påverka förslaget om att bilda naturreservat. Vidare har Trafikverket beslutat om ett nytt riksintresse för väg 222 och dess koppling till en ny Östlig förbindelse inom det föreslagna utredningsområdet samt en större etableringsyta

för större arbeten i Centrala Nacka. Bedömningen är även att stora delar av utredningsområdet som presenteras i motionen redan har ett visst skydd för natur- och kulturvärden. Utifrån detta avslås motionen.

Förslagen i motionen

Nackalistan har väckt en motion om att bilda ett naturreservat runt Svindersviken för att på så sätt skapa ett långsiktigt skydd för grönområdet med dess naturvärden, kulturvärden och rekreationsvärden. Om området blev naturreservat skulle en gemensam plan för naturskötsel, återställa gröna korridorer samt ett samlat grepp för parkstråk och rekreation där även omgivande stadsbyggnadsprojekt ingår kunna uppnås enligt förslaget. Nackalistan föreslår därför att Nacka kommun ska utreda möjligheten att instifta ett nytt naturreservat som omfattar de grönområden kring Svindersviken som är möjliga att skydda, inklusive de i Östra Vikdalen, Ryssbergen, norr om Marinstaden, Ryssviken, kring Svindersviks gård, Svindersberg, Trolldalen, södra Finnberget och Östra Kvarnholmen. Ett förslag på namn är Svindersvikens naturreservat.

I motionen föreslås kommunfullmäktige:

- Att utreda förutsättningar för att instifta ett gemensamt naturreservat kring Svindersviken, inklusive mark och ägarförhållanden, naturvärden, kulturvärden, riksintressen
- Att föreslå en lämplig avgränsning av naturreservatet samt riktlinjer för skötsel och reservatsföreskrifter

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen till natur- och trafiknämnden som svarat på motionen. Motionen är även remitterad till kommunstyrelsen genom kommunstyrelsens arbetsutskott varför juridik- och kanslistaben i detta ärende lämnar en samlad bedömning med förslag till beslut.

Synpunkter från natur- och trafiknämnden

Natur- och trafiknämnden behandlade motionen vid sitt sammanträde den 21 februari, § 26 efter beredning av enheten offentlig utemiljö. Natur- och trafiknämnden beslutade då följande;

Natur- och trafiknämnden föreslår kommunfullmäktige besluta följande.

Kommunfullmäktige avslår motionen och hänvisar till de skyddsregleringar av natur- och kulturvärden som redan finns i området.

Protokollsutdraget från natur- och trafiknämnden samt tjänsteskrivelsen i det ärendet framgår av bilaga 2 och 3.

Juridik- och kanslistabens utredning och bedömning

Juridik- och kanslistaben har tagit del av ärendets behandling i natur- och trafiknämnden och konstaterar inledningsvis att vid bildande av naturreservat strävar kommunen efter att avsätta sammanhängande naturområden både ur natursynpunkt och drift. Det enligt motionen presenterade utredningsområdet har många olika markägare och flera av dessa har begränsat intresse av att ändra befintlig markanvändning. Om dessa inte inkluderas i naturreservatet skulle reservatet bli fragmenterat och därmed få begränsad nytta.

Kommunens framtagande av nya detaljplaner inom bland annat de fastigheter som kommunen äger skulle även kunna påverka förslaget om att bilda naturreservat.

Kopplat till detaljplanen för Henriksdalsbacken och utveckling kring Henriksdalberget har förslaget kommit upp att bygga en gång- och cykelbro mellan Henriksdalsberget och Alphyddan. Förutsättningar för göra detta utreds för närvarande gällande både tekniska och ekonomiska aspekter. Inriktningen är att det är en bro som står på pelare och en eller flera av dessa skulle hamna inom det området som det föreslagna naturreservatet skulle omfatta. Innan beslut finns om det ska byggas en gång- och cykelbro och att man därmed vet hur bron skulle byggas är det olämpligt att inrätta ett naturreservat inom det föreslagna området.

Vidare har Trafikverket beslutat om ett nytt riksintresse för väg 222 och dess koppling till en ny Östlig förbindelse inom det föreslagna utredningsområdet. Riksintresse för transportförsörjningen innebär att staten ges möjlighet att skydda tillkomsten av den angivna funktionen. Det område som Trafikverket redovisar är förhållandevis omfattande och den slutliga omfattningen kan först preciseras efter att utbyggnaden projekterats. Någon tidplan för detta har ej redovisats. Delar kommer att utgöras av tunnlar medan andra delar utgörs av ramper och angöringar ovan mark. Trafikverket har även en större teknisk anläggning längst in i Svindersviken. Denna yta kommer att under obestämd tid behöva nyttjas som etableringsyta för större anläggningsarbeten i närområdet bland annat vid byggande av Centrala Nacka. Riksintresset för väg 222 och kopplingen till ny Östlig förbindelse samt den större etableringsytan medför svårigheter att inrätta naturreservat inom området.

Juridik- och kanslistaben bedömer även att stora delar av utredningsområdet som presenteras i motionen redan har ett visst skydd för natur- och kulturvärden. Området vid Ryssbergen har beslutats som naturreservat av kommunfullmäktige. Området väster om Ryssbergens naturreservatet kommer enligt överenskommelse med markägaren skyddas genom ett naturvårdsavtal. Området Svindersviks Gård drivs av Nordiska museet som är statsfinansierat till 70 procent. Det drivs som en stiftelse med stadgar som reglerar hur fastigheten ska förvaltas och utvecklas, vilket bör vara ett relativt långsiktigt skydd för dess natur och kulturvärden. På den norra sidan av Svindersviken finns detaljplaner som delvis föreskriver allmän plats park eller natur och det i sig är ett skydd

under genomförandetiden, vilket vanligen är ca 15 år. Efter det kan nya detaljplaner tas fram, vilket är på gång nu. I dessa undersöks naturvärdena för att göra nya ställningstagande om framtida reglering. Kommunen har planmonopol och bestämmer därmed på vilket sätt området kan utvecklas.

På den norra sidan av Svindersviken kommer det detaljplanearbete som berör naturområdet öster om Henriksdalsberget, ”Trolldalen”, pausas under mandatperioden i enlighet med politisk överenskommelse. En utredning ska göras och gränserna definieras, med utgångspunkt att ge området formellt skyddad status.

I enlighet med natur- och trafiknämndens bedömning och ovan bedömer juridik- och kanslistaben därmed att det av flera skäl inte är lämpligt att utreda vidare förutsättningarna för att inrätta ett gemensamt naturreservat kring Svindersviken.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär ingen särskilda ekonomiska konsekvenser för kommunen. Att utreda vidare ett inrättande av reservatet i enlighet med motionen skulle innebära kostnader för utredning samt kostnader för inköp av mark om reservatet skulle inrättas.

Konsekvenser för barn

Förslag till beslut medför inga särskilda konsekvenser för barn.

Handlingar i ärendet

1. Motionen
2. Protokollsutdrag natur- och trafiknämnden, 2023-02-21
3. Tjänsteskrivelse till natur- och trafiknämnden, 2023-02-14

Christopher Arontaus
Tf kanslichef
Juridik- och kanslistaben

Julia Tham
Utredare
Juridik- och kanslistaben